

V Ljubljani, v četrtek, dne 20. februarja 1913.

Naročnina za Avstroogrsko: 1/4 leta K 2.— 1/2 leta K 4.— celo leto K 8.— za Nemčijo: " 3.— " 6.— " 12.— ost. inozemstvo: " fr. 3.50 " fr. 7.— " fr. 14.—		Uredništvo in upravništvo: Frančiškanska ulica šte. 10. Naročnina za Ameriko znaša celoletno 3 dolarje.		Oglasnina za 6 krat deljeno petitno vrsto enkrat 20 vin. — Pri več- kratnih objavah primeren popust.	
Leto III.	Posamezna številka 20 vinarjev.	Na naročila brez denarja se ne ozira.	Naročnina za dijake in vojake 6 kron.	Štev. 8.	

Atentat na poslanca Franc Schuhmeierja.

Pavel Kunschak ustrelil na severnem kolodvoru na Dunaju Schuhmeierja. (V desni spodaj: X mesto, kjer se je Schuhmeier zgrudil.)

DR. VELIMIR DEŽELIČ:

V službi kalifa.

Zgodovinski roman iz časov hrvatske telesne straže v Španiji. Z dovoljenjem pisateljevim prevel Starogorski.

Strašen krik se je jel razlegati po mestu, krik besneče vojske in stok ranjencev.

Sedaj tudi meščani niso mogli mirno gledati prelivanja krvi. Bojazljivejši so odšli v sobe, se skrili v kleti ali tajna skrišališča, nekateri so po tajnih hodnikih bežali iz Kordove, nesoč s seboj največje dragocenosti in denar.

Drugi, hrabrejši so ostali na strehah in naročili slugam, naj jim prinesejo drva in kamenje in drugo orožje ter pripravijo v kotlih vrele vode. Sprevideli so, da to ni navadno, neznatno pobijanje kalifovih in berberskih čet, nego se danes v tem boju odločuje usoda naroda.

da se je vzdignilo meščanstvo in pomešalo v boj zoper berbere.

S streh hiš jame padati kamenje na glave berberov, vrele voda in olje.

— Pobijte gade!

— Pobijte tirane!

— Uničite zločince — je vpil narod.

Narod je mrzil telesno stražo hrvatsko in berbersko, a vsled uboja meščana je vse vsplamtelo in se postavilo na stran hrvatske telesne straže.

Tudi na ulicah je jel narod napadati berbere. Vedno več in več ljudi se je pojavljalo in razdražene gručice so bile že pomešane v bitko.

Berberi, za trenutek osupli, da se je razun redne Wadhine vojske dvignilo nad nje tudi meščanstvo, so se za hip umaknili. Ali nato so se vrnili z večjo silo, ker so spoznali, da je narod neurejen in da se bori brez redu in vodstva. Dočim

kor po dnevu. Ni trebalo prižigati luči, ni trebalo počivati.

Kordova je gorela. Kordova se je klala.

— Naskok na alkazar — je vzklikal Abubekr. — Sipljite ogenj v alkazar.

Kakor zdivjane so poletele na te besede berberske čete naprej.

— Planite na hiše meščanov, osvojite si jih in sipljite iz njih pušice na čete usurpatorja — se je drl stari berber — tri dni se vam dovoljuje plenitev po Kordovi.

Vrele voda se je sipala na glave berberov, kamenje je padalo na njihove glave, ali berberov to ni odgnalo.

Na hiše so prislanjali lestve in se po njih vzpenjali v notranjost, sekali vrata in ko so se vrata vdala, so planili v hiše in sekali starce, mladce in otroke. Vse, ki so se jim protivili in one, ki so jih čakali, kakor jagneta.

Ženam so trgali koprene z lic in pri kateri so videli, da je stara, so jo sunili s kopjem.

Kakor da se bore vragovi, ne ljudje, je puhtela zemlja od krvi.

Dosedaj se je Wahda nahajal v ofenzivi.

Hotel je, da večji del njegovih čet ostane strnjen in zakrit in da tako pokolje čimveč berberov.

Ko zapazi, da se berberi resno pripravljajo na sam alkazar, spremeni v trenutku svojo taktiko.

Zasede konja, dvigne meč, zamahne in vzklikne z gromkim glasom:

— Naprej Hrvatje! Sedaj je čas, da zavrnamo z zemljo naše sovrahe. Mi ali oni! To vprašanje rešite s svojimi meči. Ali rešili ga bodeše sijajno, ker ste Hrvatji!

In kakor da so strašni zmaji navalili na berbere, tako so planili Hrvatje.

Sovražnik se jame umikati.

Abubekr je zbesnel.

— Naprej prokleti lopovi! Ali se plašite teh ničel? Naprej! Udrite, bijte, koljite, sekajte, palite — je vpil z nadčloveškim glasom, da so se mu delale pene krog ust.

Ali v tem ga zadene pušica v prsi. Zamahne z rokami in pade. Vendar ni bil ranjen smrtno. Izdere strelico, in se vnovič vzpne na konja, s pomočjo svojih ljudi. Vendar je padec Abubekrja prestrašil njegove čete.

Jele so se umikati.

Ali to umikanje ni bilo podobno begu, ker so bile afriške čete obkoljene od meščanov. In tako se je strašni boj nadaljeval. Z nadčloveško silo so si morale afriške čete delati pot skozi goste vrste kordovskih prebivalcev. Ura za uro je potekala, polnoč je že davno minila, ko so zadnje afriške čete odšle v svoje vojašnice.

Te čete so bile zmučene, nezadovoljne in oslabiljene, a vendar so morale z vso naglico utrjevati že itak čvrste vojašnice, ker so vedele, da jih čaka na novo boj, ko napoči jutro.

Novi naročniki lahko dobé posebne ponatise romana „V službi kalifa“ od začetka pa do 1. januarja 1913, ako pošljejo 2 K 10 v. Ob koncu romana pa lahko naroče še ponatise drugega dela, t. j. od 1. januarja 1913 naprej in tako imajo ta roman kot posebno knjigo.

Krmiljenje srn in jelenov v cesarskem lovišču v Mürzstegu na Zgornjem Štajerskem.

Zbesnelost se je vedno bolj polasčala obeh vojsk.

Zbesneli Zeneti so navalili uprav tja, kjer je sredi svojih čet dajal povelja Wadha el Ameri. Ali njegove čete so ostale kakor skala in niti zganile se niso. To je berbere razdražilo še bolj in vrgli so se z vso silo na Hrvatje.

Nastalo je strašno klanje.

Kri je tekla curkoma po prahu kalifskega mesta in po razsekanih delih človeških trupel, so gazili divji bojovníki.

In zgodilo se je, da je neki berber s svojim kopjem pobil uglednega meščana kordovskega, ki se je mirno vračal domov iz džamije, ne sluteč nevarnost in misleč, da še pravočasno pride domov. Za trenutek se je vest o njegovi smrti raznesla po vsem mestu. Vsi so ga cenili, kakor pravičnega in uglednega človeka.

— Tako torej, ti berberski psi napadajo nas — se jamejo srditi meščanje. — Jasno je, da se bo godilo nam ravnotako, ako ti zmagajo. In ravno to je bil vzrok,

se je Abubekr boril proti kalifu, je Hešam ben Soliman obrnil svoje čete proti ljudstvu.

— Bij, sekaj, pali — je bil ukaz.

In na to zapoved, kakor bi se zgodil čudež, se vnamejo tri hiše. Tisoč mečev je udarilo po meščanih in ti, akoprav so bili zelo hrabri, vendar niso mogli vzdržati strašni berberski sili.

Dim gorečih hiš je obdal vso Kordovo. Ogenj se je dvigal v nebo, kakor ognjeni steber.

Vpitje, stok, lomljenje kopij in mečev, žvižganje strel, zvok tromb in rogov, prasketanje požarja, vse to je napolnjevalo Kordovo s strahom in grozo.

Na ulicah so ležala trupla meščanov, vojakov, žen in tudi otrok, ki so popadali, ker so se pomešali med one, ki so izgubili zavest in treznost, ter mislili samo na to, kako bi pobili čim več ljudi, kako uničili čim več človeških življenj, kako prelili čim več krvi.

Noč je objela zemljo, ali bitka ni jenjala. V svitu gorečih hiš se je videlo ka-

Priporočamo
domačo tvrdko

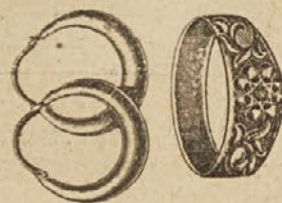
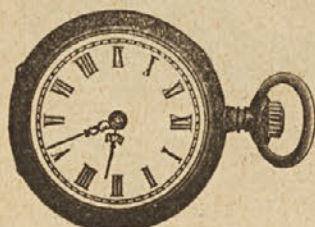
H. Suttner,

ki je največja,
domača tvrdka

te vrste na slovanskem jugu. Kdor potrebuje uro, verižico, uhane, prstan itd., naj piše po cenik. Velik bogato ilustrovan cenik dobi vsakdo zastoj in poštne prosto. Pišite po dopisnici: H. Suttner v Ljubljani 5, Mestni trg šteč. 25.

Nizke cene!

Postrežba solidna in točna

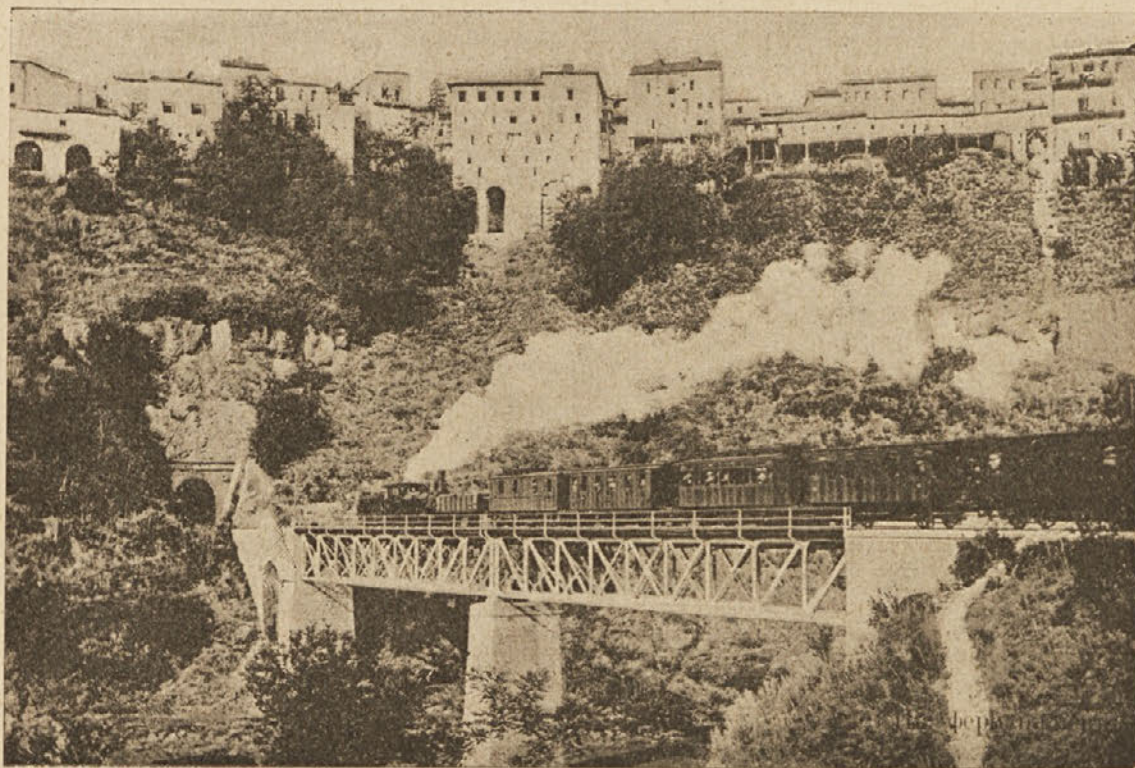
Zgodovinski roman

V burji in viharju

je izšel kot posebna knjiga, katero krasi 33 slik. S poštnino vred stane K 3'30. Kdor želi to lepo knjigo, naj si jo brž naroči.

bizantinskega cesarja Balduina I., premaganega in zajetega v bitki pred Drinopoljem. Na grajskem lribu se dviga mošeja Hisar-Džamizi, zgrajena leta 1427. v čast sultanu Bajazidu; zzdaj služi prostor

Umor poslanca Schuhmeierja. Severozapadni kolodvor na Dunaju je bil v noči na 12. t. m. pozorišče strašnega dejanja. Ob pol 11. uri ponoči se je vrnil na Dunaj socialnodemokratski poslanec Fr.

Tirnovu z južne strani.

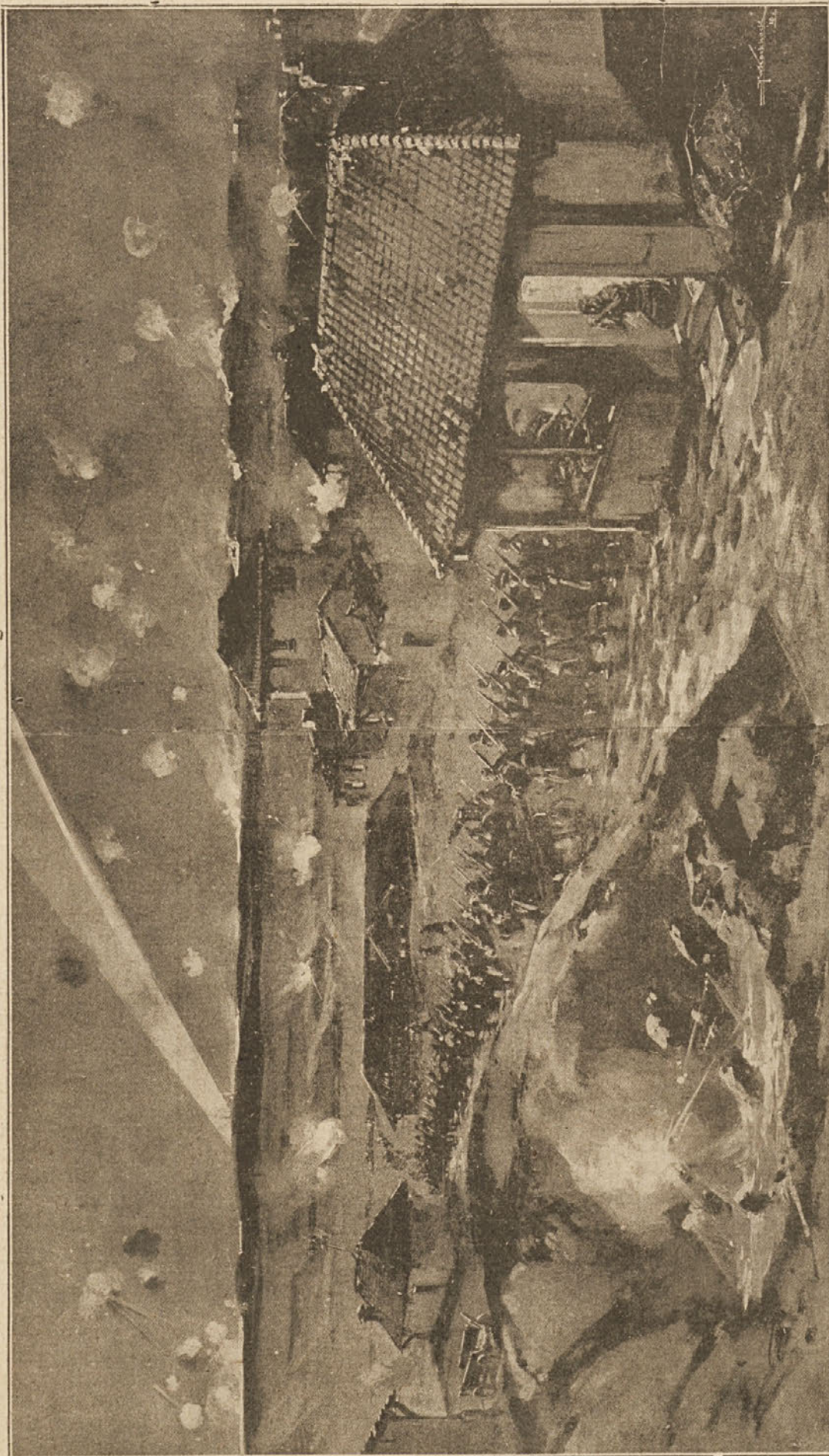
Trnovo. Malo mest na slovanskem jugu se lahko ponaša s tako krasno in romantično lego kakor staroslavna prestolnica bolgarskih carjev — Trnovo. Severno od Balkanskega pogorja se dviga amfiteatralno na skalnih terasah ob reki Jantri, ki se vije v mnogih ovinkih proti severovzhodu in severu. Trnovo leži 155 m nad morjem in šteje okroglo 14.000 duš, med njimi do 750 Turkov. Imovito je in za vztočne razmere prav dobro zgrajeno; pred turškim gospodstvom je bilo prestolnica bolgarskih carjev in se prišteva tudi dandanašnji med najuglednejša bolgarska mesta. Marljivi prebivalci se bavijo z izdelovanjem grobega sukna, barvarstvom, usnarstvom in rejo sviloprejk; mesto je sedež prefekta in brigadne komande. Pogledu nudi Trnovo ne glede na svojo slikovito okolico jako znamenito lice: stari krščanski del mesta je namreč zgrajen tako tesno, da so morali zidati marsikje po dve in tri nadstropja, kar je velika redkost v oiju. Zdi se, kakor da čitaš v tem stesnjem in zgnetenem zavetišču nekdanje raje vso kruto zgodovino turškega nasilja... Nasprotno pa je prav udoben in prijazen bivši turški del, kjer pa zdaj ne živi več mnogo pravih muslimanov. — Skoraj vsaka zgradba v Trnovem hrani velike zgodovinske spomine. Pred mestom gleda s skalnega grebena v valove Jantre stari trnovski grad, častitljiva prestolnica davnih bolgarskih carjev; zdaj se pne bršljan po njenih razvalinah. H grajski skali vodi 60 m dolg, 35 m visok in 4 m širok naraven skalni most, s katerega je bal baje leta 1205. car Kalojan vreči v brezno nesrečnega

pod njeno silno kupolo vojaškim svrham. Mimo mošeje vodi pot na najvišji vrh, na Čan-Tepe, s spomenikom, ki ga je postavil sedanji car Ferdinand leta 1893. Kroginkrog širle razvaline stare patriarhovske cerkve, izmed njih pa se odpira očem krasen razgled po mestu in okolici. Na desnem bregu Jantre je takozvana »trapezica«; ko so tam kopali na povelje carja Ferdinanda, so našli ostanke starih dvorcev, o katerih se domneva, da jih je gradil car Asen I. v slavni dobi stare bolgarske zgodovine. Pa tudi novejša kronika podčrtava mesto Trnovo: vsled svoje važne vojaške lege kot križišče cest je bilo v osvobodilni vojni leta 1877. dva tedna sedež ruskega generalnega stana. — Slovencem, ki pohite katerikrat med brate Bolgare, bo nudilo par dni bivanja v staroslavnem Trnovu obilo zadoščenja in užitka!

Schuhmeier, ki je imel zvečer v Stockerau agitačni shod. Ko pa je šel preko perona skozi dvorano za prtljago, skoči nekdo od zadaj proti njemu in ga ustrelil z browningom za uho. Schuhmeier je še dvignil roko, kakor da se hoče ubraniti napadalca, nato pa se je zrušil mrtev na tla. Napadalec, ki so ga takoj prijeli, je kričal: »To je moje maščevanje!« Izkazalo se je, da je propalica 45letni Pavel Kunschak, kovinski strugar in brat bivšega državnega poslanca, sedaj dunajskega občinskega svetnika in krščanskosocialnega deželnega poslanca Leopolda Kunschaka. Na policiji je izjavil, da se je hotel maščevati s svojim čnom za to, ker so ga spravili socialisti ob kruh. Kunschak je bil namreč ovadil pred leti par socialnodemokratskih delavcev zaradi groženj proti stavkokazom, vsled česar so ga socialni demokratje povsod bojkotirali. Kako jalov je Kunschakov izgovor, priča že dejstvo, da bi mu bil njegov brat kot vplivna oseba v mestnem svetu in v krščanskosocialni stranki gotovo zlahkoto priskrbel zaslužek, ako bi ga bil res potreben. To, da si je izbral za žrtev ravno Schuhmeierja, enega najodličnejših voditeljev socialnodemokratske stranke, kaže veliko bolj, da je bilo njegovo dejanje sad nizkega in zagrizenega političnega sovraštva. S kakšno živinsko hladnokrvnostjo je pripravil grozodejstvo, se vidi po tem, da so našli v njegovem stanovanju vse polno patron, s katerimi je delal poizkuse, kako bi čim sigurneje usmrtil svojo žrtev. Krogla, ki je prebila Schuhmeierjevo glavo, je bila na koncu narezana, tako da se je ob udarcu na kost razpočila in dobesedno razmesarila siromaka. — Ranjki Schuhmeier je bil eden najboljših in najpriljubljenejših delavskih voditeljev in ena najmarkantnejših osebnosti v avstrijskem parlamentu. Rodil se je na Dunaju dne 11. oktobra 1864. Izprva je bil tovarniški delavec, toda kot samouk se je naobrazil tako, da je posekal z uma svetlim mečem marsikaterega študirane nasprotnika. Poleg svoje ostale javne delavnosti je bil tudi urednik

Pogled na Tirnovu.

Borba za Odrin: Srbske čete zavzamejo na severni strani Odrina pozicije, da odbijejo s pomočjo in pod zaščito artilerijskega ognja izpad Turkov iz Odrina.

socialnodemokratskega glasila »Volks-tribüne«. Z njim je legel v preročni grob pravi mož ljudstva, priljubljen ljudski govornik, spreten organizator — izkratka mož, čigar izgubo obžalujejo z delavstvom vred vse stranke, brez ozira na politična nasprotstva.

Pomlad prihaja... Zopet se vrste dnevi, podobni onim, ki smo jih živeli meseca novembra: dnevi tesnobe. Na Balkanu divja krvava borba, Turki lažejo, nemško časopisje se kosa z njimi — mi pa vemo leto, da naši bratje zmagujejo — da morajo zmagati: zoper silo, kakršna je v volji prebujenega Jugoslovanstva, je boj brezupen. Gotovo pa bo trajalo še nekaj časa, preden prekinejo

armadna vodstva svoj tajinstveni molk. Tako je bilo tudi v jeseni; najprej vse tiho, dvom, negotovost, oddaljeni grom topov, nato pa je zaorila v svet lozengrajska in ljuleburgaška epopeja... Trdovratni Skader se drži še vedno, skadr-ska trdnjava in vrli Taraboša — ostale utrdbe je odkupila za Črno Goro kri 6000 črnogorskih in srbskih sinov. Tudi na prvem okopu Taraboša vihra bajje že trobojnica; Esad paša bi predal mesto pod častnimi pogoji, a Črnogorci pravijo, da je prepozno: zdaj bo diktiral pogoje oblegovalec, ki ni zamen prelival krvi na Bardanjolu, na Brdici in na strminah taraboških. In spričo avstrijskih svaril, naj Črna Gora ne jemlje Skadra, ki ga terja

Avstrija za Albanec, proglasa kralj Nikola slovesno, da rajš pade z vsemi svojimi junaki, kakor da bi izročil starodavno srbsko mesto v tuje roke... — Albanija je polna najmodernejšega orožja; rastvi mora iz tal — ako ga ne tihotapijo razbojnikom neznani zlikovci, ki dirja'o v pogubo. Pravijo, da izbruhne vstaja zdaj-pazdaj; Srbi že pripravljajo mokro cunj. Zakaj ščiti Avstrija Albanec, je povedati »znani« Chlumecky prav cinično v zadnjem zvezku »Österr. Rundschau«: ne iz simpatij do albanske sodrge (ki je zasmrdela celo Dunajčanom; čudež božji!) marveč zato, da Srbija ne bi mogla dihati! Tako torej vemo, koliko je ura. Srbija, ki noče, da bi se Avstrija s pretvezo svojega protektorata nad katoliškimi Albanci vmešavala v njene zadeve, sklepa z Vatikanom konkordat; vojaško dela neumorno na izplonienju armade in pomaga Bolgarom pred Odrinom in Čataldžo; Grki, poraženi pred Janino (1600 mrtvih) prosijo, naj jim pošlje eno divizijo na pomoč. Po najnovejših vestih stoji srbske čete tudi na Bolgarskem, da skupno z bolgarskimi zabranijo Rumunom prehod čez Donavo; zakaj spor zaradi meje se ni omilil, in Rumunija, naščuvana od znane strani, stavi čimdalje nesramnejše zahteve po bolgarski zemlji — ali po batinah, kakor se obrne. — Bolgari so trezen in varčen narod; najbolj pa varčujejo z vestmi z bojišča. Pred Čataldžo se umikajo — tako, da jim slede Turki s krvavimi glavami. Tu bi bile velike žrtve za Bolgarijo brez pomena; ko pa se vda Odrin, in zavzamejo galipoljski poluotok porazijo Turke pred Carigradom z majhnimi troški. Vesti o bitkah na galipoljskem poluotoku, prihajajo neprestano; turška mornarica sodeluje na eni, grška na drugi strani. V teh bojih se je potopila turška križarica »Aser il Tevfik« in več transportnih ladij; a tudi na kopnem zadeva Turke poraz za porazom. Grki so izkrcali na maloazijski obali 40.000 mož, da operirajo proti Carigradu z nasprotne strani; tudi so njih ladje zalezle turško oklopnico »Hamidie« na popravilih v Malti in čakajo nanjo na odprtem morju; sloveča izletnica je izgubljena. Priklopitev Krete k Grčiji je Anglija dejansko priznala s tem, da je angl. posadka odstranila turško zastavo in zastave velesil pokroviteljic v zalivu Suda ter jih nadomestila z grško. — Enver bej je bil ranjen pri onesrečenem izkrcevalnem poizkusu pri Šarkeju, najnovejše vesti pa pravijo, da so umorili; mladoturški greben pada. Turčiji se vrača miroljubje. Haki paša snubi po Evropi, a neuspešno, če ne štejemo brezpomembnih nemških simpatij. — Konferenca velesil je prispela v svoj najkritičnejši štadij: nasprotje med Rusijo in Avstrijo se je pokazalo v vsej goloti. Rusija zahteva Skader, Peč in Prižren nepopustno za Črnogorce in Srbe, Avstrija jih prisoja trdovratno Albaniji. V odgovoru na pismo Franca Jožefa je car Nikolaj namignil z diplomatsko gladkočo, da ni niti misliti, da bi Rusija izpremenila svoje stališče. Omenil je baje tudi, da ne verjame miroljubnosti tiste Avstrije, ki dela med Poljaki in Rusini ruske krone protirusko propagando in pospešuje vojaško organiziranje Poljakov za punt proti Rusiji. To je drugi koren zla, in tu bo Rusija neizprosna; njena armada je pripravljena do zob in čaka samo povelja: mejne straže se že obsipljejo s svinčeniimi pozdravi. Razume se, da je prvi ki krvavi za poljski punt, rusinsko propagando in albanske športe Dunajčanov — avstrijski davkoplačevalec. Tisoč milijonov so požrli trgovini in obrti, kakih

Naročite — ne nudite — Tolstojcelatino —

petsto milijonov je šlo za vojne priprave (rezervisti na mejah so bosi in se tresejo mraza), blizu petsto milijonov pa še namerja potrositi vojni minister v isto svrhu do konca leta 1913.; to pravi zdaj, ko se vojna še niti ni začela! In da napolni srce vsakega Avstrijca do vrha z blaženim ponosom, namerja Dunaj čakati z odpravo nasilja na Hrvaškem, dokler ga ne opomni Francija na londonski konferenci, naj misli rajši na lastne Jugoslovane kakor na Albance: tako piše Cambon, francoski poslanik v Londonu, in njegovo pismo roma po Zagrebu iz rok v roke... Lepa pomlad se nam obeta!

Tragičen konec izsledovatelja. Najtežje pogreša človeštvo žrtve, ki padajo v njegovem vednem boju s prirodo, v boju za podjarmljenje neznanih sil, in za odkritje neznanih zemlja: to so najboljši in najpogumnejši možje, katerih smrt prestrže življenje, polno nad za blagor bodočih rodov. In pravkar prihaja iz Nove Zelandije vest, da je spet podlegel kruti prirodi eden zmed teh junakov — angleški kapitan Robert Falcon Scott, ki se je bil podal na ekspedicijo proti južnemu tečaju. Vrniti bi se bil moral že meseca marca 1912. Ko ga ni bilo, so poslali za njim rešilno ekspedicijo; toda našla ga je mrtvega sredi štirih mrtvih tovarišev, zasutega pod šatorom, ki ga je bila strla teža snežne odeje. Beležke, ki so jih našli pri mrtvem junaku, pričajo, da je dospel januarja meseca 1912 na južni tečaj in našel tam zastavo, ki jo je bil pustil Roald Amundsen. Naša slika kaže Scottovo ekspedicijsko ladjo »Terra Nova« (Nova zemlja) in njegov obraz, poln odločnosti in moške energije. Neustrašni kapitan je padel na polju slave; toda njegovo ime bo zapisano v zgodovini, dokler bo živel

na zemlji človeški rod in častil spomin mučenikov svojega napredka.

Stroj za obračanje not. Človek stre-mi že od nekdaj po tem, kako bi si olajšal delo in ga naprtil podložnim mu si-lam narave — posebno tam, kjer mu je v resnici ovira. Nov korak na tem polju je stroj za obračanje not, ki ga kaže bral-cem naša slika. Igralci na klavir in druga godala si bodo poslej lahko prihranili vse tiste neprijetne hipe, ko človek začuti ob doigrani strani, da ima najmanj eno roko premalo!

Nova ruska katedrala v Nizzi. Naši bratje Rusi, otroci severa, ljubijo žarki jug; vsako leto roma nešteto ruskih potnikov v Italijo in na sredozemsko riviero — mno-go pa je tudi takih Rusov, ki živijo tam leto in dan. Zlasti omiljena jim je Nizza, krasno mesto ob Sredozemskem morju med Genovo in Marseljem. Pravkar so zgradili v Nizzi živeči Rusi svojo lastno pravoslavno katedralo; k nje blagoslovlje-nju je poslal car Nikolaj princa Romanov-skega in moskovskega mitropolita Tifena kot osebna zastopnika, v znak svojega velikega zanimanja za zgradbo, h kateri je prispeval »malenkost« 700.000 frankov. Stavba je nenavadno krasna in baje še prekaša znane ruske katedrale, ki slove širom sveta po svojem bogastvu.

NOVICE.

Nič lažjega ni, nego z dobro kavno pri-mesjo napraviti dobro kavo. To potrdijo lahko vse one gospodinje, ki pripravljajo kavo s Kolinsko kavno primesjo. Kava, kateri je pridejana Kolinska kavna primes, ima izvrsten okus, prijeten vonj in lepo barvo, torej vse

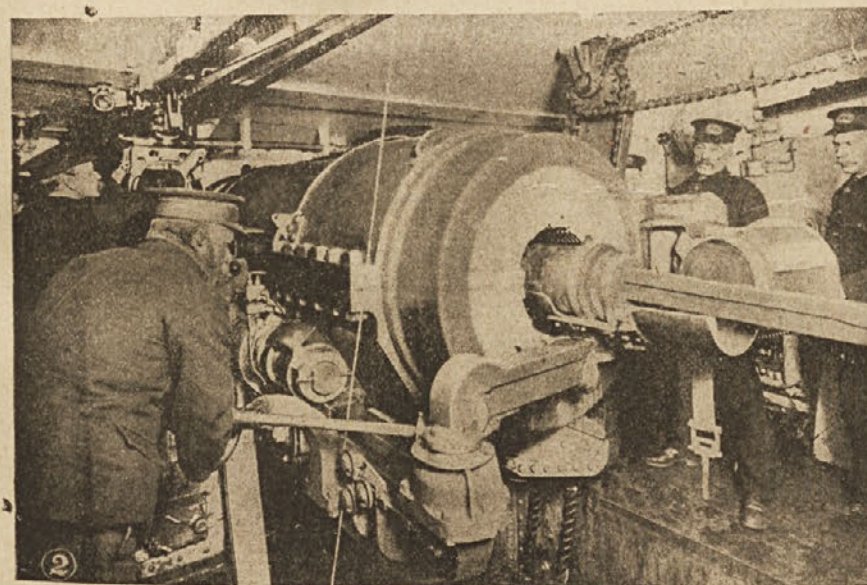
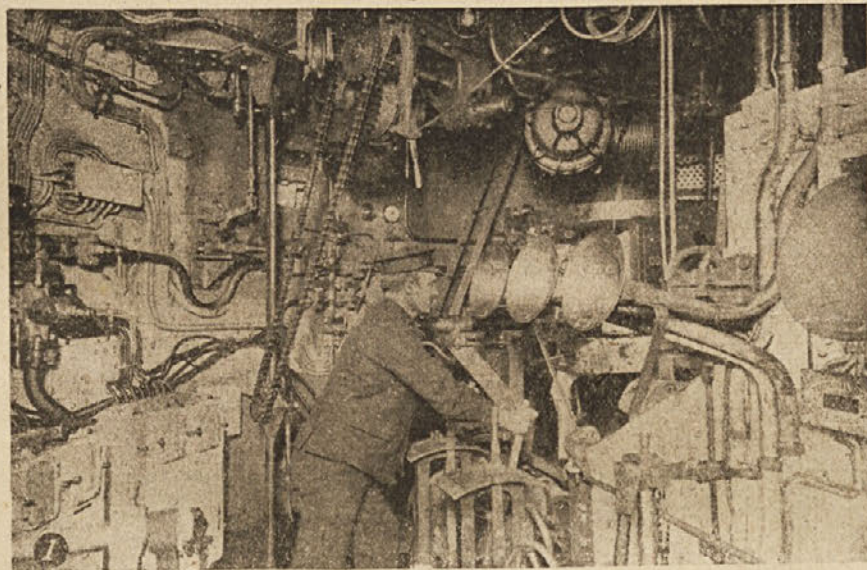
Abadie kotiček.

Abadie, Pariz.

dobre lastnosti, ki jih moremo od kave zah-tevati. Obenem je tudi pristno domače blago. Zato jo vse naše gospodinje najraje kupujejo. Pri nakupovanju je treba strogo paziti na varstveno znamko »Sokol«, ker le s to varstveno znamko je res pristna Kolinska kavna primes.

Gospodarstvo. Življensko zavarovan-je postaja čedalje bolj popularno, ker vsakdo uvideva, da se le z njim doseže naj-prikladnejši način varčevanja in najugodnejše vsestransko preskrbljenje za starost, kakor tudi za slučaj smrti zavarovatelja. — Glede velikega pomena življenskega zavarovanja omenjamo, da je bil tudi pred kratkim umrl g. Avgust Praprotnik, trgovec v Lokvi na Krasu, zavarovan za večji znesek, in sicer pri banki »Slaviji«. Opravičeni prejemnik zavarovanega kapitala je pokazal svoje rodo-ljubje s plemenitim činom, da je daroval tisoč kron v korist družbe sv. Cirila in Metoda. — Da bi bilo mnogo posne-malcev!

Notranjost vojne ladje: Zgoraj: Krmar v svojem oddelku. Spodaj: Nabijanje kanona z granato.

Nova ruska cerkev v Nizzi.

† Raziskovalec južnega tečaja Scott in njegova jadernica.

Obleganje Odrina: Most, ki so ga napravili Bolgari za silo čez Marico.

Vsi prijatelji vrtnarstva naj se blagovoliijo prigrasiti k društvu, „Vrtnarska šola“ v Kranju, da zamoremo z združenimi močmi delati za razvoj tega lepega in prepotrebnega društva. Kolike važnosti je obstoj društva „Vrtnarska šola“, je že iz tega razvidno — ker bode društvo vzdrževalo vzorne vrtove in posebne postaje za poizkuševanje semenov in orodja. Vsak prijatelj vrtnarstva ne more sam samo za sebe vzdrževati posebnega strokovnjaka — pač pa bode lahko društvo „Vrtnarska šola“ svojim članom v korist vzdrževalo strokovno izobraženega vrtnarja, ako pristopi zadostno število članov. Društvena poročila „Vrtnarske šole“ prinaša list „Prijatelj narave“.

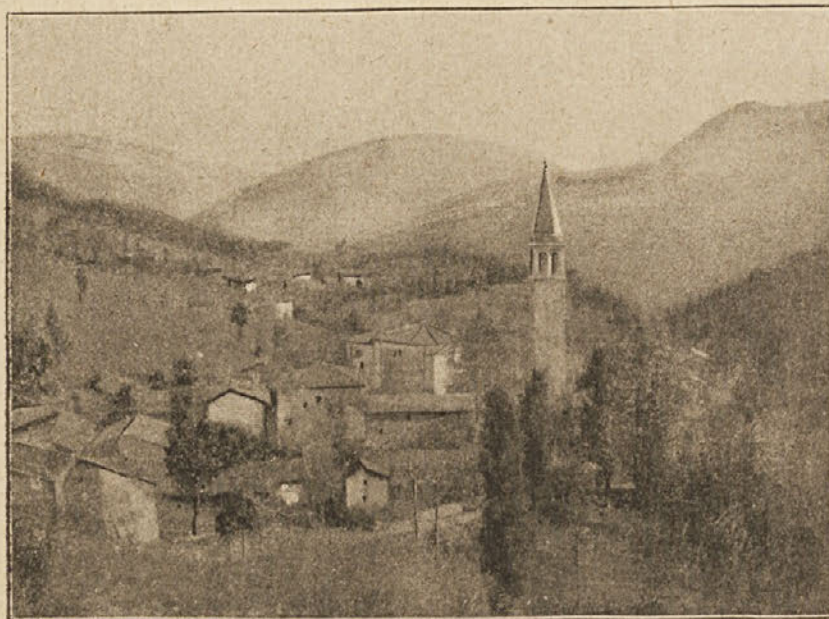
Iz carstva tehnike. 500 kilometrov v uri. Nedavno smo še mislili, da je največja brzina na železniškem tiru 210 km na uro, ki so jih dosegli pred leti na električni poizkusni progi Marienfelde-Zossen na Pruskem. Pravkar pa je porazila Amerika ta rekord s 500 km na uro; dosegel jih je inženir Emil Bachelet z nalašč zgrajeno poizkusno železnico. Znano je, bilo že dolgo, da ovirata brzino vožnje najbolj dve zapreki: zračni odpor in trenje na tračnicah. V odpravo prvega so uvedli tuintam vozove, katerih sprednji konec je zaostren kakor ladija. Da odpravi pa tudi trenje s tračnico, je zgradil Bachelet takozvano plavalno železnico: kolesa ne leže več na tračnici, marveč plavajo nad njo. V ta namen je napravil Bachelet magnetne, ki dvigajo vozilo, tako da je med kolesom in tračnico par mili-

metrov prostora. Voz sam nima nikakih motorjev, marveč se premika jako originalno. V majhnih presledkih so napravljeni na tračnicah takozvani »solenoidi«, t. j. votla vretena, ovita na gosto s prevajalno žico. Ako spustiš skozi njo električni tok, se solenoid pomagnetni in potegne železno jedro, ki ga položiš predenj, naglo k sebi. Bacheletova iznajdba je urejena tako, da prešine tok vedno tisto vreteno, ki leži tik pred vozom, nato naslednje itd. Brzina 500 km na uro, ki jo je dosegel Bachelet na tej poizkusni železnici, je navdušila ameriške liste tako zelo, da prorokujejo železništvu popolnoma novo bodočnost; vsekakor pa je treba še počakati, kako se novi izum obnese v praksi.

Čuden elektromagnetni motor je izumil inženir Boßhardt v Frankfurtu ob Mainu. Obratna sila tega motorja se dobiva deloma iz zraka, deloma iz zemlje. Kakor znano, je v zraku mnogo elektrike, ki so jo že večkrat vsesavali z raznimi pripravami in jo uporabljali za poizkuse; po zemlji pa krožijo magnetični toki, ki so jih tudi že prej rabili za pridobivanje elektrike. Boßhardtov motor daje 8 konjskih sil, dokler ga spravljaš v tek samo z zračno elektriko in zemeljskim magnetizmom; ako pa ga spraviš v tek z drugo silo, daje 42 konjskih sil. Ta motor, o sestavi katerega izumitelj še ni dal natančnejših podatkov, izpodbija vse dosedanje teoretične nazore elektrotehnikov. Sloveči zrakoplovec grof Zeppelin

se jako zanima zanj in je takoj poprosil Boßhardta, da si ga je smel ogledati

»Prstni teden«. Sedemdnalni teden, ki ga zdaj edinega poznajo kulturni narodi, je bil najprej v rabi pri starih Babiloncih. Izvir mu je oboževanje planetov (zvezd premičnic); zato so bili tudi dnevi tedna posvečeni sedmorici takrat znanih planetov, h katerim so prištevali tudi še sonce in mesec: dan Sonca, dan Lune, Marta, Merkurja, Jupitra, Venere in Saturna. Od Babiloncev so dobili to razdelbo časa stari Hebrejci, dočim so imeli Grki desetdnalni, Rimljani pa osemdnalni teden (Francozi govore še danes »pred osmimi dnevi« namreč pred tednom dni). Ko se je razširilo krščanstvo; se je vdomačil sedemdnalni teden tudi med evropskimi narodi. Nekateri azijski narodi pa so obdržali dokaj dolgo petdnalni, takozvani »prstni teden«, tako n. pr. stari Perzi in Skandinavci. Imeli pa so ga tudi domačini na Javi in zamorska plemena na Novi Guineji. Stari Mehikanci so imeli poleg dvajsetdnalnice istotako petdnalni teden. Prvotni teden Kitajcev in Egipčanov je bil desetdnalni tudi »prstni teden«, ako štejemo obedve roki. Zdi se torej, da je bil ta sistem najstarejša razdelba časa, predhodnica sedemdnalnega tedna. Najkrajši teden, ki šteje le štiri dni, so našli pri nekaterih zamorskih plemenih v porečju Kongo. Nastal je v zvezi z ondotnim trgovstvom, ker se vrši v tistih krajih vsake štiri dni semenj.

Iz Beneške Slovenije Rezijske.

Iz Beneške Slovenije Rezijske.

Trgovci, peki!

Drože (kvas) iz odlikovane slovenske tovarne drož IV. SUBAN, Trst, ulica Georgio Vasari 10, so dosegle dosedaj vsepovsod najboljši sloves. Naročajte pri narodni tvrdki, ki vam postreže po konkurenčnih cenah.

MARKO STOJAN:

Za svobodo in ljubezen.

Roman z Balkana.

Vse pravice pridržane.

Ivana je kar tresla napetost, kaj bo videl in kaj izve. Kakor jagnje se je dal poriniti Jovu v zakajeno čumnato, kjer je ob njegovem prihodu utihnilo več moških glasov.

„Dobrodošel, Ivan!“ je zaklical nekdo v tem trenutku. Dušan je bil vstal izza mize, skočil k prijatelju in mu položil obe dve roki na rame.

„Že ves dan zborujemo in te pričakujemo“, je dodal nato. „Armada je mobilizirana; če te je volja, marširamo takoj.“

To rekši je pokazal z roko na četvoro, ki se je približala ob teh besedah.

Ivan ga je pogledal osuplo.

„Da, da,“ se je zasmejal Jurišić. „Ali si mislil, da pojdeva sama? Ne, dragi, tudi v Carigradu se ti lahko zgodi kaj macedonskega. Čim več nas je, tem bolje — da nas le ni preveč. Mnogo oči več vidi, več ušes sliši mnogo — več pesti več zmore, kadar pride do tega. Plen, ki ga hočeva iztrgati Švabu, nama je predragocen“, je dodal z rahlim drhtljajem v blagodonečem glasu.

Ivan je stopil k Dušanovim tovarišem ter jim po vrsti stisnil roke, dočim je Jurišić predstavljal:

„Jova poznaš, saj te je spremlil. Vrl junak je! Ta, Marko Nedeljković, je njegov rojak Šumadinec — eden najboljših četnikov, kar jih je podpisanih na turških glavah; divji Marko mu pravimo zaradi kosmate brade. To je moj bratranec Mihajlo Janković, ki študira pravo in ne obrača puške nič slabše od paragrafov; in to je moj brat Miloš, naš Benjamin. Mlad je mož — pravkar je dovršil gimnazijo — toda drzen in premeten kakor star junak, in komaj čaka prilike, da se izkaže. Ni mi dal miru, dokler mu nisem obljubil, da pojde z nami. Da veš: tvoja povest je znana vsem; zdaj povej samo, če prinašaš kaj važnih novic.“

Ivan je sedel ter poročal v kratkih besedah dogodke, ki so znani bralcu iz prejšnjega poglavja.

„Ali si našel med tem kako sled?“ je prašal prijatelja nazadnje; njegove oči so obstale v tesnobnem pričakovanju na Dušanovem obrazu.

„Nobene; dognal sem le, da Schrattena dobro poznajo tudi v našem mestu — četudi ne najboljši krogi — in to, da segajo njegove zveze res do Zlatega roga. Verjetno je po tem takem — ali bolje, niti dvoma ni, da nas privede v Carigradu ta ali ona pot na njegovo sled.“

„Kakšne zveze ima lump tu pri nas?“ je dejal Ivan z glasom, drhtečim od zaničevanja.

„Takšne, ki si jih lahko misliš. Srbske oblasti so mu stopile že parkrat na prste, in mož je zdaj sploh iztiran iz Srbije. Izvedeli smo, da je bil tisti dan zares na zemunskem in na belgrajskem kolodvoru, v družbi mlade dame — tvoje sestre Jerice ...“

„Kako da ga niso prijeli, če je iztiran?“

„Počakaj; tu se začneja drugo poglavje. Prvič je bil obrit — spoznal ga je samo eden; a drugič je prišla policija na sled stvarjem, ki jo tako zanimajo, da je sklenila, ne ovirati ga, če bi se mu vseeno še stožilo po belgrajskih tleh. Von Schratten je namreč znanec nekega Krastića, prodane kreature, ki je izginila odtod, ko je pomagala izvestnim ljudem ponarediti

Bolgarsko taborišče pred Četa'džo v poslednjih dneh premirja.

tajne dokumente po nalogu tuje države. Da so to vedeli prej, bi ga sploh ne bili iztirali; tako pa je vsaj umevno, da se naša policija ne bi branila, dobiti tička bliže pred oči, in da je beležka o njegovem iztiranju izginila nekega dne iz policijskih aktov.“

„Pa kakšne so bile njegove zveze s Krastićem?“

„Vrag me vzemi, ako vem kaj pravega. Ali je Schratten pomagal Krastiću vohuniti in ponarejati, ali pa Krastić Schrattenu trgovati — s pomočjo visokih zvez, saj veš — in morda še kakih priporočilnih pisem ... Eno je naravnejše od drugega, in prej ko ne —“

„Prej ko ne je oboje resnica, hahaha!“ se je zasmejal Ivan s kratkim, bridkim smehom.

„Za naju dva bi bilo res najboljšo,“ je zatrdil Dušan važno. „Govoril sem z izvestnimi gospodi in s tem in onim zaupnikom naše tajne organizacije; pazili bodo na vso vrlo družbo, in ravno na teh krivih potih mora srečati Schratten prej ali slej roko, ki ga prime za vrat.“

„Prej ali slej!“ je vzkliknil Ivan v trenutnem razburjenju. „Ta je lepa! Prej ali slej! Čez mesec dni ali čez dva meseca — morda pa tudi že jutri — z eno besedo, prej ali slej bo prepozno za naju dva! Prej ali slej bo Jerica izgubljena, in

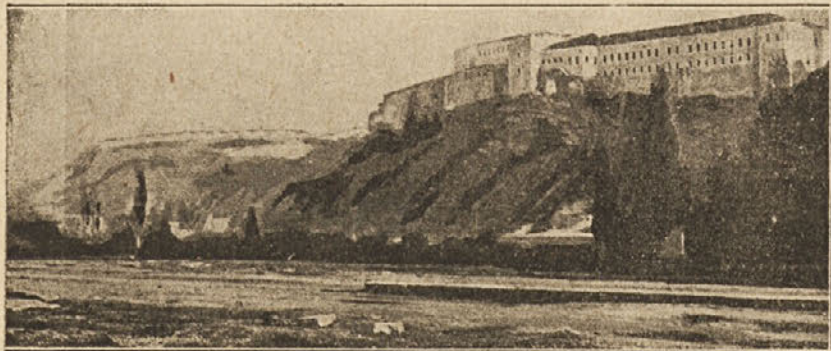
nikdar več se ne bo dalo popraviti — nikdar več . . .“

V nemem obupu se je udaril naš rojak z rokami po čelu.

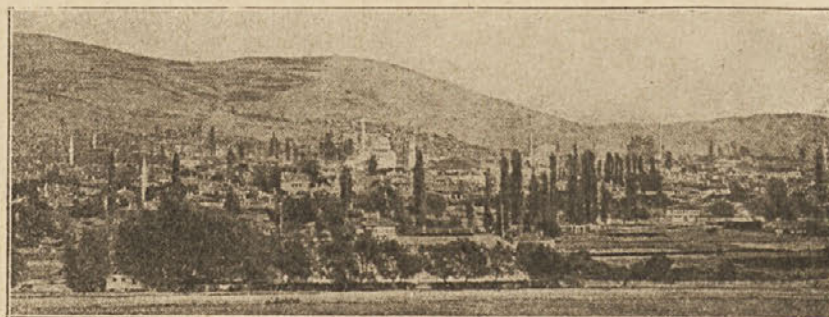
Dušan pa mu je položil roko na ramo in mu pogledal resno v oči.

„Ne, ne, dragi moj,“ je izpregovoril s trdnim glasom, „tvoj strah je upravičen samo, če pojdeš s tem plašnim srcem na pot. Ali mari ne čutiš, da vera in volja

kajbico, kjer zapira švabski lopov svoj plen. Pač pa sem napravil poizkus, ki se utegne obnesti izborni; da, ako me nadeja ne vara popolnoma, morava imeti jutri v roki zanesljivo znamenje — kakršno koli — ki nama pokaže sled zveri, ali celo sam brlog, v katerem se skriva . . . Stvar je tako tajinstvena, da mi je ljubše, če ne vprašuješ; toda kolnem se ti — tukaj je nit, od katere zavisi ves uspeh najine namere . . .“

Bivša turška zdaj srbska vojašnica v Skoplju.

Bitolj, ki je sedaj v srbskih rokah. Upravitelj Bitolja je znani srbski pisatelj Branislav Nušić.

premakneta goro, če je treba? Treba je samo hoteti, verovati v uspeh z vso strastjo in vso skalno zavestjo svoje moči — pa se ti uklone sovražna usoda, tudi če bi igrali za njo na drugem koncu sveta. In pamet sama ti pravi, da se bojiš brez povoda. Von Schratten je trgovec — on se ni in se ne bo doteknil blaga; s tem bi mu vzel polovico cene. Ker bo pa tudi gledal, da ga speča čim najbolj drago, stavim glavo, da se šele ozira, komu bi ga ponudil. Jerici ne preti nevarnost ne danes in ne jutri, niti najbližje dni. Ti misli samo to, kar si ponavljam jaz vsako uro in vsako minuto: jaz hočem, da počakaš, usoda, dokler ne pridem in se ne pomerim s tabo, oko v očesu!“

Rdečica je oblila Ivanovo lice; kaj dobro je slišal v prijateljevih besedah oči tek malodušja.

„Prav imaš, Dušan,“ je odgovoril in mu stisnil roko. „Oprosti mi ta napad obupa. Pri nas doma živimo mirno in leno, kakor živina v gospodarjevem jarmu; v našem življenju je premalo ostre borbe, premalo nevarnosti in — premalo zmag; zato ne znamo ceniti lastne moči. A bodi prepričan, tega se naučim tu doli — od vas . . . In ko se vrnem med naše planine, prinesem našim ljudem novo evangelije s seboj!“

„To so moške besede,“ je zaklical Dušan veselo, „in v redne čaše negotinca! Tako mi ugajaš Ivan! Saj si junak od mejdana, samo zavedi se tega, da si. In zdaj ko se ti je vrnila boljša volja, ubogaj me in sprejmi moj načrt. Preložiiva odhod do jutri — bodi brez skrbi: kar sem ti rekel prej, je kakor pribito! Pojdiva k nam domov, da se odpočiješ in pokrepčaš, in date seznanim s svojo sestro Ljubico, ki se zanima tako živo za usodo tvoje sestre. Na glas je jokala, ko sem ji pravil njeno povest . . .“

„A vendar — mudi se!“ je oporekel Ivan.

„Poslušaj me. Ako odidemo takoj in dospemo jutri v Carigrad, se itak ne bi vedeli kam obrniti. Nihče nas ne bo čakal na kolodvoru in nas zapeljal naravnost pred

Poslovila sta se torej od novih Ivanovih tovarišev, ki so z zanimanjem poslušali njun razgovor, dočim sta Šumadinca snažila samokrese — mnogo obetajoče znamenje bodočih doživljajev.

V.

Vera, upanje — ljubezen.

Jurišićeva hiša je ležala na južni strani mesta, obrobjena s prijaznim vrtom; tuintam je že zlatila jesen košato drevje, in rano odpadli listi so pokrivali lopico na koncu vrta kakor s cekini.

„Tu je naš dom,“ je dejal Dušan Ivanu, ko sta stopila na prag. „Ni nas veliko: majka, Ljubica, Miloš in jaz — ti pa boš peti med nami, kadar koli prideš pod našo streho.“

Priprava za obračanje not.

[Srba je težko pripraviti do tega, da bi gradil tiste velike kasarne, ki so tako neprijetno značilne za večino zapadnih mest; on ljubi lastno ognjišče, in kadar zida hišo, jo zida sebi in svojcem. Tudi hiša Jurišićevih je bila neveliko poslopje skromne, prikupljive zunanosti; kakor hitro pa si stopil vanjo, si spoznal, da biva pod njenim krovom imovitost in blagostanje.

Jurišićev oče je bil trgovec — eden največjih in najpremožnejših v svojih dneh. Toda pobrala ga je smrtonosna pljučnica, ko je tekal Dušan še v kratkih hlačicah, Miloš v krilecu, Ljubica pa se je stiskala v materinem naročju kot nežno, od vseh negovano dojenče. In vrla mati, dobro vedoč, da ne more skrbeti za trgovino in za vzgojo svojih ljubljencev v enaki meri, je po tem bridkem udarcu rajša prepustila

dobičkanosni posel oddaljenemu sorodniku, sama pa je živela z otroci v tem tihem solnčnem domku z obrestmi gotovine, ki jo je bil zapustil ranjki mož — živela edinemu namenu, vzgojiti iz svojih malčkov dva vrla Srba in dobro, zvesto Srbkinjo.

Tudi ona je čakala gosta z nestrpnostjo; kogar je ljubil njen Dušan, njen Miloš ali njena Ljubica, je bil drag tudi njej kakor lastna kri. Komaj sta stopila v vežo, že so prihiteli iz sobe nagli ženski koraki; pred našima znancema je stala žena visoke, krepke postave in že nekoliko osivelih las. Toda njene oči so zrle tako sveže in dobrotno, in z mladostno blagovročnostjo je zaklical njen prijetni glas:

„Dobrodošli v naši hiši!“

Dušan pa je rekel prijatelju z glasom obožavajočega spoštovanja:

„To je moja majka . . .“

Čela pesem otroške ljubezni je bila v teh besedah! In malo je manjkalo, da se ni vzdramila v Ivanovem srcu zavist, ko je pomislil:

„Moja spi že zdavnaj v grobu . . . In ravno zdaj bi bila blaženost vedeti, da bije zame gorko materinsko srce!“

Takrat pa je pogledala preko majkine rame črnolasa dekliška glavica s črnimi, globokimi očesci sredi obrazka, milega in izrazitega obenem — obrazka, kakršne imajo devotke tam doli na našem jugu. Kako lahko je vzljubiti te obrazke, kako težko — pozabiti jih!

Jedva je pokukala glavica na gosta, že se je skrila; čevljički so zacepetali drobno kdovekam v temen kot. Ivanu pa je bilo, kakor da je zasijala pred njegovimi očmi skrivnostna lučka in se skrila nagajivo, vabeča ga za seboj. Rdečica, ki je ni bil vajen, mu je rahlo pobarvala lice, in mahoma je začutil, da se spušča nanj s teh sten in teh ljudi neviden, čaroben plašč in mu odeva dušo s prešinjajočo gorkoto.

„Ljubica! Ej, Ljubica!“ je zaklicala Jurišićka. „Najprej je bila tako radovedna — skoraj nestrpnejša od Dušana samega,“ je dodala z dobrohotno hudomušnim usmevom, ki je presenetil našega prijatelja. „Zdaj pa nori, o, Bože mili . . . To vam je vrtoglavka — ali kaj hočemo, s sedemnajstimi leti tudi mi nismo bili drugačni! A zdaj stopita noter — in prav naglo, da? — obed je takorekoč na mizi. Čakali smo samo še vaju!“

Tako prijazno je bilo v svetli sobi, za belo pogrnjeno mizo, kamor je posadila Ivana Jurišićeva majka in mu sedla nas-

proti. Mladi mož bi se bil začudil, ako bi mu kdo rekel v tem trenutku: Tu nisi doma!...

Blage majkine oči so se uprle matersko v našega rojaka.

„Dušan mi vas je popisal tako natanko, da sem vas videla v duhu, z zaprtimi očmi. Že predlani ni mogel prebrati počitnic, ki jih je preživel pri vas,“ je izpregovorila počasi in premišljeno, kakor da bi tehtala vsako besedo. „In vaša sedanja nesreča — poznam jo vso, gospod Javornik, moj sin mi je povedal to žalostno povest. Ne pripovedujte ničesar, nič ne pojasnjujte; vsi vemo, da boli človeka srce, ko razkriva drugim takšne rane. Iz dna srca čutim z vami, in kakor je draga vsaki materi skrb za glavo svoje dece — rada ju pustim z vami, saj gre za dobro delo, za čast in poštenje neizkušene, nedolžne, dobre deklice...“

Cisto slučajno je ušel majki pri teh besedah pogled na komodo poleg mize; fotografija je stala tam med dvema vazama majhna fotografija v pozlačenem okvirju.

Ivanove oči so sledile temu pogledu, in ko je zapazil fotografijo, se mu je iztrgal vzklík presenečenja.

Preden se je zavedel, kaj dela, je skočil mladi mož pokoncu in segel s tresočo roko po sličici.

„Jerica!“ je zaklical. „Kako je prišla... njena slika semkaj?“

Dušan je stopil k njemu; rdeč je bil v obraz, in poznalo se mu je, da ni v majhni zadregi. Toda kmalu je bil spet gospodar nad seboj.

„To je sila enostavno,“ je dejal osuplemu prijatelju. „Ali je nisi nič pogrešal? Ugajala mi je vse tiste tedne, ko sem bil pri vas na Gorenjskem, in kar gorel sem nestrpnosti, da se seznanim z živim izvir-

nikom te nepopolne slike. Žal, da zaman — saj veš, da tvoje sestre ves čas ni bilo domov. Kajpak — tebi nisem povedal svoje želje, ker si me imel takrat na tihem za lahkomišelnega človeka, in tudi zato ne, ker sva imela preveč drugega posla. Vseeno, stvar mi ni dala miru, in ko sem se vrnil v Belgrad, sem našel fotografijo v svoji listnici — vede, ali ne vede, to je postranska reč!“

In veseli fant se je nasmejal tako odkritosrčno, da je Ivan mahoma razumel vse.

„Pa vendar“, je odgovoril, čudeč se še vedno, „moral bi mi bil povedati... Vsaj enkrat bi mi bil omenil: ne, nisem te imel za lahkomišelnega človeka — in morda bi zdaj ne bilo tako!...“

„Ne bodi hud!“ je vzkliknil Dušan. „Pomisli, da je nisem niti poznal; kdo bi zameril, če sem se hotel pozneje prepovoriti, da je bil samo počitniški sen saj veš, kako idealna so bila moja razpoloženja tam gori v vaših krasnih gorah...“

„Človek spozna svojo ljubezen šele takrat, kadar je ljubljeno bitje v nesreči!“ se je oglasila zdajci Dušanova mati.

„Kaj — gospa, vi veste —?“ je vzkliknil Ivan, ki se ni bil čisto premagal svojega začudenja.

„Kako ne bi vedela?“

Majka je pogledala našega znanca z velikimi očmi, kakor da ga ne razume dobro.

„Majka je moja najboljša prijateljica in izpovednica v vseh rečeh,“ je rekel Dušan tisti trenutek. „Odkar govorim, še nisem čutil nobene radosti niti bolečine, za katero ne bi vedela moja mati...“

„In tudi zdaj se ne hudujete nanj? Moja sestra vam je vendar tujka — ne poznate je, in...“

„Kogar pozna Dušan, tistega poznam tudi jaz,“ ga je prekinila plemenita žena.

„In ne hudujem se — narobe!“ je dodala z otožno srečnim smehljajem na ustnicah. „Moj sin je vrla duša, in človek, ki ga vzljubi on, mora biti dober človek. Ne hudujem se, marveč blagoslovim... Kaj pa ostane nam ubogim majkam na stare dni, ako ne to, da želimo srečo svojih otrok? In kakor vroče sem jo želela vselej jaz in jo bom želela, dokler mi bije srce, je čisto nemogoče, da bi Dušanu ne bilo v srečo, kar stori po glasu svojega srca...“

Ivanu se je stresla duša: takšnih besed še ni bil slišal iz ženskih ust. Ni se mogel premagati; prijel je ženo za roko in jo poljubil z globokim, ganjenim spoštovanjem, kakor bi poljubil človek roko svetnice.

„Če vama morejo izprostiti srečo želje matere in sestre, se vrneta kmalu zdrava in srečna!“ se je začel za Ivanovim hrbtom čist, zvonek glas. „Noben hip ne bo minil, ne da bi bila najina misel pri vaju!“

Ivan se je ozrl, in sladka zona ga je oblila.

Ljubica se je bila vrnila iz svojega skrivališča; zdaj mu je zrla jasno in ganjeno v oči, izteza je mu roko v pozdrav.

Iznova je zardel, ko se je doteknil drobnih prstkov in objel s pogledom njeno mlado, vitko postavo. Beseda mu ni hotela prav z jezika: prvokrat v svojem življenju je okušal zadrego, čutiti se trepetaje v čaru nedotaknjene ženskega bitja. Nato je izdaval iz grla navaden kompliment; zavedel se je nerodnosti — pogledal Ljubico in zapazil šele zdaj, da drži še vedno njeno roko v svoji.

Njiju oči so se srečale; Ljubičina glava je zatemnela kakor mak...

Majka je bila odhitela v kuhinjo.

Dušan je postavil ves zamišljen fotografijo na prejšnje mesto.

Ni ga nadomestila

za dojenje pri materinih prsih. Zadosno in neutrudljivo dojenje omogoči vsaki materi „GALEGOL“. Vpliva ugodno na množino in kakovost mleka. Mleko se pomnoži za 35—50%. Dojenčki pridobivajo pravilno na teži in se izvrstno razvijajo. — Ima prijeten okus, se rad topi v vseh tekočinah in zadošča ena pušica za 20 dni.

Cena 3 K

Glavna zaloga v lekarni B. Fragnerja v Pragi III, vogal Nerudove ulice. Zaloga v lekarnah. Kjer se ne dobiva, se pošilja po pošti proti vpostlatvi K 370 ena pušica, K 672 dve pušici, K 972 tri pušice, K 12— štiri pušice.

Sukneno blago za moške obleke se kupi najbolje pri R. Miklauc v Ljubljani.

Velika izbira. Zanesljive cene. Na zahtevo se tudi izdelovanje oblek preskrbi.

Prilika za nakup!

30.000 par. vis. čevljev na zateg!

3 pari visokih čevljev na zateg za le K 14-75

po podobi, iz samega najboljšega usnja, z dobriimi vzvum štrlečimi pravimi podplat. Ker je bilo teh 30000 parov čevljev namenjenih za balkanske države, so mi zaostali zaradi vojne. Prodajam jih zaradi tega pod izdelovalno ceno 3 pare moških ali ženskih čevljev na zateg iz najboljšega usnja vsake številke in velikosti za le K 14-75. Za narobno zadostuje napoved številke ali mere v centimetrih. Razpošilja po povzetju Prva krščanska izvozna hiša za čevlje

Frane Humann, Dunaj II., Aloisgasse 3/76. Čestiti naročnike prosimo vljudno, da nas dalje priporočajo.

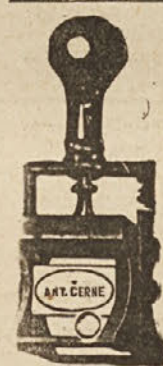
Za vsa v svojo stroko spadajoča dela se priporoča

I. ZAMLJEN

čevljarski mojster

Ljubljana, Gradišče št. 4.

Zaloga izgotovljenih čevljev ter izdelovanje gorskih in telov. čevljev.

Stampilije

vseh vrst za

urade, društva, trgovce itd

ANTON ČERNE

graver in izdelovatelj kavčukovih stampilij

Ljubljana, Stari trg 20

Ceniki franko.

Iv. Ravnihar

urar in trgovec z zlatnino

:: in srebrnino ::

Ljubljana, Sv. Petra c. 44.

Za vsako pri meni kupljeno kakor tudi popravljen uro jamčim eno leto.

Lastna delavnica za popravila in vsakršna nova dela.

Čuvajte se peg! Vaše obličje

bo krasno, čisto in fino kakor alabaster. Pike, pege, izpuščaje, rdečico obličja in nosu, sive in rumene lise in vsak neprijeten nedostatek odstrani z jamčeno v 6 dneh „Vladicca balsamin“. Steklenica K 2-50. Rationell bals. milo K 1-20. Učinek je opaziti že po enkratni rabi.

Neprijetne dlačice

z obličja in rok odstrani trajno in brez bolesti v 3 minutah edini z jamčeno neškodljivi „Sattygmo“. Steklenica K 2-50

Bujno polnost-krasno

oprse

doseže vsaka slabotna dama v treh tednih. Učinek z jamčen. Neštevilni zahvalni in priznani dopisi zdravnikov in dam so na razpolago. Uspeh se vidi že v 6 dneh. Edino krepilno in osvežujoče sredstvo. Cena 1 steklenice univerzalnega sredstva Et-Admille z navodilom 5 K. K temu posebni kremni izvleček „Vladicco“. K 2-.

Nikako izpadanje las, nikake luskin!

Poarine lasna mast

oživlja in krepi lasne korenine tako, da se lasje in brki krepijo in dobivajo krasno rast. Uspeh z jamčen. Lonček 4 K, manjši 2 K. Prodaja in razpošilja edino ord. kosmetični laboratorij

W. Havelka, Praga-Vršovice št. 752.

Tisoč in tisoč priznanj in zahval.

(Pozor na razna iz tujine priporočena slaba in draga sredstva.) Za uspeh naših izdelkov se jamči.

Obnovite naročnino!

Pozor! Pozor! Kavarna CENTRAL Ljubljana.

Vsak dan KONCERT !! Vso noč odprta. !!

Vsak mesec drugi umetniki. Vstop prost.
Točna postrežba z najfinejšimi pijačami.
Z velespoštovanjem
Štefan Miholič, kavarnar.

„Oprostite morate, gospodična,“ je izpregovoril naposled naš prijatelj z velikim naporom. „Vse se mi vrti v glavi od te skrbi. Kdor še ni nikdar izgubil, niti ne ve, kaj pomeni, imeti ljubljeno sestrico...“

Dušan se je ozrl ter objel Ljubico z božajočim pogledom. Ivan je čital v njegovih očeh: Naj mi jo kdo poizkusi vzeti!... In zbolelo ga je v srcu, kakor da si je že sam želi.

„K mizi, otroci!“ je zaklicala gospa Jurišičeva, ki se je bila vrnila iz kuhinjskega svetišča.

Ves čas obeda je vodila razgovor Ljubica, ki se je po prvotni zadregi prelestno razčebljala. In njene besede so bile tako umne in prijetne, razodevale so kljub mladosti tolikšno naobrazbo duha, da se je Ivan začudil:

„Odkod veste vse to, gospodična? Saj govorite kakor mala doktorica?“

Deklično oko se je zasvetilo v mladostni hvaležnosti.

„O,“ je dejala, „v Belgradu imamo prav dobre šole! In tudi doma se najde poleg gospodinjstva večkrat prosta urica, da vzame človek knjigo v roko... Sicer se pa gotovo šalite; jaz mislim, da sem še zelo, zelo nevedna...“

Sramežljivo je povesila glavo.

„Ne recite tega, gospodična!“ je vzkliknil Ivan skoraj ogorčeno. In zareklo se mu je: „Takšnih deklet, kakor ste vi, sploh ni pri nas...“

„Ali boš!“ mu je zagrozil Dušan z usmevom. „Toda res je, kar je res: za tisoč švabskih gosk ne bi dal niti enega srbskega dekleta — ali slovenskega... saj to je vse eno!“

Ljubica je nalila vino; Ivan je komaj opazil, da se ji je stresla roka pri njegovem kozarcu. Toda prestregel je gorko iskro njenih oči; z navdušenjem je dvignil kupico in zaklical:

„Bog daj našemu narodu, kar ga živi od Korotana do Macedonije, obilo takšnih mater in sestra, da čakamo enkrat vsi skupaj zlati dan svobode!“

„In osve!“ je dejal Dušan ter izpil do dna, sledeč njegovemu zgledu.

Mala Ljubica pa je dodala v svojem srcu tiho in plašno, zardevša nad mislijo, ki jo je prešinila kakor blisk:

„In združitev...“

„In sreče,“ je zaključila mati s svečanim glasom, kakor da bi blagoslavljalja z očmi vso mlado trojico.

Takrat pa je nastal pred hišo hrup moških glasov in korakov. Nekdo je planil v vežo in zakričal na vse grlo:

„Imamo ga! Švaba je naš! Ivan, Dušan, Ljubica, majka...“

V sobo je treščil Miloš kakor bomba, smejoč se z vsem svojim brezbradim obrazom, ter vrgel pred Dušana zapečateno pismo.

Dušan se je ozrl zmagoslavno na našega prijatelja, kakor bi mu hotel reči:

„Ali ti nisem pravil?“

Z vročnim razburjenjem je raztrgal ovojo.

Ivan je odrevenel od napetega pričakovanja.

Mati in Ljubica sta sedeli s sklenjenimi rokami in zrlji nepremično na sina.

Tudi Miloš je bil umolknil.

Mrtvaška tišina je zavladovala za trenotek v prijazni sobici.

(Dalje)

Agitirajte in pošljite naročnino!

Platn ce za roman v „V burji in viharju“
se dobe v vsch barvah pri
A. Feldstein, književnik v Ljubljani
Radeckega cesta št. 12.

Sanatorium Emona v Ljubljani, Komenskega ul. 4.
Privatno zdravilišče za notranje in kirurške bolezni. — Porodnišnica. — Medicinske kopeli.
Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Drganc, primar. I. kir. odd. dež. bolnice.

Pozor gostilničarji in trgovci!

Imam še veliko dobrega vina za prodati, in tudi čebule po nizkih cenah. Kdor potrebuje vino ali čebulo, naj se oglasi pri **JAKOBU KLEMENČIČU**, posestniku v Mezgovecih, pri Moškanjcih.

Krojač Ivan Magdič se je preselil na Dunajsko c. št. 20.

NESTLÉ-JEVA moka za otroke

Popolna hrana za dojenčke, otroke in bolnike na želodec.

Vsebuje pravo planinsko mleko.
Škatlja K 1.80 v vsaki lekarni in drogeriji.

Poskušnje Nestléjeve moke za otroke se dobivajo popolnoma zastonj pri **Henri Nestlé, Dunaj I., Biberstrasse 82.**

En trenutek

zadostuje, pa se prepričate o moji posebno ceni ponudbi:

Velblodovina imit.: posteljni koci 1 kg težki	le K 2.50
Volneni koci, zeleni z robom 1 kg težki	le K 3.—
Maršalski koci, prst debeli 2 1/4 kg težki	le K 5.40
Volneni koci, zeleni, prst debeli 2 1/4 kg težki	le K 6.—
Angleški čisto volneni, ostanki 2 m dolgi	le K 5.80
Pepila, ostanki, 5 m dolgi	le K 6.45
Ceviot, ostanki 4 1/2 m dolgi	le K 8.95
Atlasast barhent, ostanki 6 m dolgi	le K 5.90
Tkane ostanki, izvrstni 10 m dolgi	le K 5.15
Šifon, ostanki, izvrstni 10 m dolgi	le K 5.—
Delen, ostanki, pralni 6 m dolgi	le K 3.80
Rips, ostanki, pralni 6 m dolgi	le K 5.80
3 sortirani barhenti, ostanki 2 1/2 m dolgi	le K 7.15
20 m ostankov pralnih barhentov in pralnega blaga	le K 9.90

Presenečen

je vsak gospod, ki naroči vsaj 3 m ostankov blaga za K 7.60 ali boljše ostanke le za K 10.—.

Razpošilja se po povzetju za višje zneske nego K 20.— franko. Nikakršen riziko. Za blago, ki ne ugaja, denar nazaj.

Razpošiljalno podjetje **Rudolf Lichtner, Leitmeritz 26.**
Zahtevajte ilustrovani cenik zastonj in franko, ta vsebuje štiri dragocene brezplačne premije

Književnost.

Vojska na Balkanu. Deveti sešitek, ki je ravno kar izšel nam živahno opisuje konec bitke pri Lozengradu in začetek bitke pri Ljule-Burg-su, katera je za vselej zapečatila usodo evropske Turčije. Tu imamo pred seboj vso zgodovino teh važnih bojov sestavljeno pregledno in v prijetni zvezi. Mnoge krasne slike ter zanesljivi in temeljiti sestavki pisateljev so zagotovili temu lepemu delu trajno privlačno moč in zgodovinsko, pa tudi zabavno, poučno pripovedno vrednost.

Gospodarstvo. Izšla je v žepni obliki brošura „Strassers Taschenbuch der Wiener Börse.“ II. letnik 1913. Cena 80 vin. Knjižica podaja pregled čez vse vrednostne papirje ter navaja pri vsakem najnižjo in najvišjo vrednost zadnjih štirih let. Vsebuje tudi vse važnejše podatke o kapitalu, obrestih, amortizaciji itd. ter zadnjih 9 dividend akcijskih družb.

Najmodernejša lasna dela se izdelujejo v frizerskem salonu

And. Rojic

Trst, Acquedotto 20.

Naročila izven Trsta po vzorcu so točna, gotova in po zmerilih cenah.

Stroj za opeko

s katerim se izdeluje zarezana strešna opeka in tudi zidna strojna opeka, goni se z roko, dobi se po nizki ceni pri **Fr. Kolar v Logarovcih** pošta: Križevci pri Ljutomeru, Štajersko.

Avtomatična past!

Za podgane K 4.—, za miši K 2.40, ujame brez nadzorstva do 50 komadov v eni noči. Ne zapuste nobenega smrada in se zopet same nastavijo. Past za ščurke edina te vrste, na katero se ujame na tisoče ščurkov v eni noči, a K 2.40. Povsod najb. uspeh. Pošilja po povzetju **Franc Humann, Dunaj, 2. Bezirk, Aloisgasse 3.** — Mnogo pohvalnih pisem. Pred manj vrednimi ponarejenji se svarj. V c. in kr. vojaških skladiščih v uporabi. Telefon 23.446.

L. Popper čevlji

za gospode in gospe so nogam najbolj priležni, lični in najboljše kakovosti. Naprodaj samo pri

Juliji Štor, Ljubljana

Prešernova ulica št. 5.

Goysserski čevlji za turiste, higijenični čevlji za otroke in Lawn-tennis-čevlji.

12.50 K cena 16.50 K.

KMETSKA POSOJILNICA

r. z. z. n. z.

obrestuje hranilne vloge po

Stanje hranilnih vlog: dvajset milijonov.

4 ³/₄ %

Popolnoma varno naložen denar.

LJUBLJANSKE OKOLICE

v Ljubljani,

brez vsakršnega odbitka.

Rezervni zaklad: nad pol milijona.